

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felolós szerkesztő:

Ifj. Krecsmárik Endre.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K.
Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fill.

A magyarosítás egy érdekes módjáról.

A nép lelkiületére, érzés- és gondolatvilágára maradandó hatást gyakorolni csakis az képes, ki teljesen tisztában van, vagy legalább is meg lehetőségen ismeri az emberi psziché titkait. A tiltott, szigorú büntetéssel járó cselekedetek elkövetésére sok embert épen az vezeti rá, hogy vágyik arra a gyönyörre, amit a tiltott gyümölcs elérése s élvezete okoz. Az erőszakos uton való magyarosítás csak olaj a tüzre s legfeljebb csak „szinleg magyar” hivatkozást eredményezhet, kik lelke mélyén annál jobban gyűlölik a magyart, a magyar nyelvet s a magyar intézményeket. Egy meggyeszte ismert vidéki lelkész következő eredeti módszert alkalmazza szép sikerrel a magyar nyelv terjesztése érdekében. Mivel hívei nagyon kardoskodtak amellett, hogy a gyűléseken tótul beszéljenek ő azt mondta: „Jól van, megengedem, de vegyétek tudomásul, hogy ha tótul akartok beszélni, hát akkor igazán tótul beszéljétek s egy árva magyar

szót sem szabad belekevernetek a beszédbe.” Nosza lett nagy izzadás az atyafiak között, mikor szónoklásra került a sor. Lépten-nyomon belekerültek a magyar szavak a beszédbe. Nem tudták hirtelen tótul kifejezni a „telekkönyv,” „tanterem,” „kötvény,” „részvénny,” „közgyűlés” stb. fogalmakat. Kérni kezdték a furfangos papot, hogy engedje magyarul beszélni őket, mert tótul nagyon nehezen megy, jöllehet tót nyelvűek voltak. És azóta hovatovább mind buzgóbban beszélnek magyarul épen a leglármásabb tót atyafiak. Talán mosolygunk is ezen az eredeti magyarosítói ötleten, de hogy van benne valami zseniálisan mélyreható emberismeret, az tagadhatatlan.

Egy igazgató ünneplése.

Kedves ünneplésben volt része az elmúlt kedden *Mocsponyi* József főgymnásiumi igazgatónak. József-nap alkalmából Szarvas társadalmának színe-java, egyházi és világi notabilitások úgy helybeliek, mint vidékiek, főleg Kondorosról, nagy számmal je-

lentek meg vendégszerető házában s a szeretet és ragaszkodás s az őszinte nagybecsülés minden jelével elhalmozták. Az ünneplők között nőket is láthattunk, így a többi között a polg. leányiskola lelkes buzgalma igazgatónőjét, *Weinberger* Fannyt is, ki kedves beszédben köszöntötte fel az ünnepet. Gyönyörűen jellemezte beszédében a fénkölt szellemű igazgatót *Benka* Gyula, ki többek között így nyilatkozott: „Együtt szolgáltam veled a nemzeti művelődést, melyet a protestáns szellem rombolni nem hajlandó, de igazságos kritikával kísélni mindig kész volt. Becsüli bened mindenki a nemes kedélyt, nemes szívet s azt az áldott jóakaratot, mely dicsér akkor is, mikor talán dorgálni kellene”... Az ünnepekt megatva mondott köszönetet a szép szavakért. *Marcsek* István, *Mendöl* Lajos, *Keviczky* László stb. mindnyájan meleg szeretettel szólottak a jeles igazgatóról. A kora délelőtti kezdve estig együtt lévő ünneplők vacsora közben gyönyörködve hallgatták a főgymnázium ifjuságának szerenádját, kik zenekari játékkal lepték meg szeretett igazgatójukat. Vacsora alatt

TÁRCA.

Húzd rá cigány!

*Húzd rá cigány, ne kímeld a hegedűd,
Mit tudod, hogy a végórád mikor üt,
Húzzad, húzzad, lelkesedve ha mondom,
Vagy én húzom el a nótád hátadon.*

*Isten keze nem egyszer mért csapást rám,
Sokszor mosta zápor könnyű az orcám,
Elég soká ült nyakamon a bánat,
Valahára jó kedvem is feltámadt.*

*Merre vagy te nemes szívű jó barát,
Hagy köszöntsem e gyönyörű bort reád,
Vigaszodtul vidult fel bús életem,
Ahol jársz, kelsz, áldjon az én Istenem.*

*Te meg cigány, húzd csak tovább szilaján.
Hur áraban nesze itt van egy arany,
Nyujtsd ki érté füstös markod nosza hát,
Ne légy rest, mint vályogvető nagyapád.*

Forschner Ede.

Különös dohánytartó.

(Folytatás.)

A lejtőn lassan cammogtak a lovak fölé s mikor a töltés tetejére értek, akkor látták, hogy ellenkező oldalról éppen az átjáró felé cammog két gebe lovával egy ismerős fuvaros, s hátul a kocsiban ül két finác. Meghökken a hármasszövetség minden tagja tán még a fuvaros lovaiban is elállott a lélegzet. Lehetetlen, hogy a finácok észre ne vegyék a kocsi hátsó ülése megett ponyvába bálozott dohányt, melyhez a hátul ülő két jó barát támaszkodott. No most vakmerőség, fufang, vagy ovatos leleményesség vagy mind e három szentnek segítségével elegendő lesz e arra, hogy a zürzavar örvényéből kiragadják a fuldoklókat? Hogy a helyzet még válságosabb legyen, a finácokat vivő fuvaros buta mosolygással kérdi: mit visznek?

Török szakad most már mindent kockára kell vetni. Ez villant át a hármasszö-

vetség kocsis mellett ülő tagjának lelkén, ki az álmos fuvaros kezéből a gyeplőt és ostort már jókorább kivette — s oda szölt: dohányt.

A két finác tréfálkozó kötekedésnek vette e vakmerő kijelentést s hajtattott mosolyogva tovább. Erre a kocsin ülők félelem és aggodás között rohantak le a vasúti töltés lejtőjén s a vakmerő uri kocsis ostarával ugyancsak abrakolta a pihent fuvaros lovakat, melyek mintha tudatos bűnrészesek lettek volna sebes vágatva vitték a hármasszövetséget nem is haza, de az egyik uri ember közeli tanyájára hol aztán a dohányt a társak egymás közt szétosztották és leleményes módon lakásukra elszállították.

De még ekkor is motoszkált a merész vállalkozók lelkiismerete s nem hagyott nekik békét. Mert hát ha a visszatérő finácok még gyanút fognak. Valahogy összekötéseiknél fogva a fuvarostól, gyerek cseledektől, megtudják azt, hogy milyen fufangos és vakmerő módon kijátszották őket ezek az

Niklcszky Zoltán képzői igazgató és Krecsmárk Endre képzői tanár köszöntötték fel meleg érzéstől áthatott lelkes beszédben az ünnepeltet. A fiatalság vacsora után táncra perdült s az éjféli utáni órákig tartott a kedves névnapi ünnepély, melynek nemes, derült és őszinte kedélye emlékeztet marad mindazokra, akik a szürke mindennapi életben még nagyra tudják becsülni úgy a családi életben, mint az embertársak között a puritán jellemet s a tiszta lelkeket boldogítani tudó igaz szeretetet.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Márc. 14-én folyt le Szarvas község képviselőtestületének rendes közgyűlése, mely délelőtt nem nyerve befejezést, folytatását délutánra tették át. A gyűlés különféle számadások megvizsgálására vonatkozó jelentésekkel foglalta le az idő egy részét. A fizetési szabályrendeletet a községi alkalmazottak lakbér-emelésére, s a községi óvónők drágasági pótlék iránti kérvényével együtt a fizetést-rendező bizottságnak adták ki újabb javaslattal céljából. A létesítendő vasutvonal ügyére vonatkozólag a vasutügyi bizottságnak avval adták vissza a javaslatot, hogy a rendes nyomtávú vasut tervét mellőzve, a keskeny vágányú vasutvonal érdekében tárgyaljon az érdekelt községekkel oly értelemben, hogy a vasut Öcsödtől nem Kunszentmárton, de Mesterszá-

uri csempészek és akkor aztán padláson, pincében, szobában és kamarában megindul a nyomozás s nemcsak szégyen, de büntetés is szakad azok nyakába, kik a mindenható hatalom tilalmát áthágni merték. És ekkor a vakmerőséget furfangos leleménység tetézte be. A hármasszövetség egyik tagja a templom orgonájára gondolt, mely párnapal előbb erős tisztogatásnak és hangolásnak volt alávetve. A legvastagabb sípokba titkon elhelyezte a dohánycsomókat, melyek ott mégcsak az áhítatott se zavarták, mert a templomba járó öregeknek reket hangjához szépen alkalmazkodott az orgona muló rekedtsége.

És ugyan ki is gondolhatta volna azt, hogy szorultságban az orgona is lehet dohánytartó.

Lassan az áhítat hangjaival elillant aztán a dohány égfele száló szaga s ezt követte a dohány csomók füstje s magától meggyógyult az orgona rekedtsége. Talán ma se tudna ez esetről senki semmit, ha az újra betegeskedni kezdő orgona rekedt hangja ez esetet lelkemben föl nem eleveníti.

Benka Gyula.

lás felé haladna. A gazdák gőzmalmanak szövetkezete azt kérlemzte a községtől, hogy a vasut melletti földből adjon 30 évre bérbe 3 kis holdat, holdanként 120 koronáért. A kérelmet teljesítették. Ugy a betonjárdát, mint a Northon-kut létesítéséhez szükséges 3000 koronás kölcsönt megszavazták. Utasították az előjáróságot továbbá arra, hogy a régi „Farkas-vendéglő” épületét csendőrlaktanyává alakítsák át. Egyéb apró ügyek elintézése után d. u. 5 óra tájban a gyűlést befejezték.

Pályázati kérvények felbontása a Villamvilágítás ügyében.

Szerdán délután bontották fel a község házán a szarvasi villamvilágításért pályázók kérvényeit. A pályázók száma öt, és pedig: Mezőtur városa, Siemens és Schuckert budapesti cég Elektra, Hazai Villamvil. Részvénytársaság, a szarvasi Első Henger és Műmalom Hanzus és Meitner cég utján. Ganz és társa egy egyszerű kérvényt adott be, melyben kijelenti, hogy az 1908. nov. 5-én beadott ajánlatát fentartja, de a hirdetményben kikötött biztosíték letételét elmulasztotta. Magánaton szerzett értesülés alapján különösen két pályázó ajánlata olyan kedvező, hogy a már egy ízben megállapított világítás költségen alul álló összegről szólnak. Mivel a közszállítási szabályrendelet döntés előtt nyilvánosságra hozni nem engedi az ajánlatokat, így azokkal közelebbről nem foglalkozhatunk. De bátran jelezhetjük már előre, is hogyha a vezetőkben és a képviselőtestület tagjaiban a legkomolyabb igyekezet és jóakarat van a vill. világítás létesítését illetőleg, úgy rövid időn belül Szarvas megkapja a régen óhajtott villamvilágítást. Döntés előtt az összes ajánlatok véleményezés céljából a miniszteriumba küldetnek fel s visszaérkezés után sürgősen lesznek letárgyalva, úgy hogy a májusi közgyűlésen már beterjeszthetők lesznek az ajánlatok a vármegyéhez. A haladást komolyan óhajtó polgárság elvárja a vezetőségtől, hogy ezt az ügyet egy rendkívüli vármegyei közgyűlésen fogja tárgyalni a villamvilágítás létesítésének meggyorsítása céljából.

H I R E K.

— **Halálozás.** Nagy és előkelő családot borított gyászba *Ponyiczky János* ny. takarékpénztári pénztárnok halála, ki f. hó 18-án, életé 73-ik évében jobblétre szenderült. Temetése f. hó 20-án ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban községünk

mérnöke édes atyját gyászolja. A meg-szomorodottak az elhalálozást az alábbi gyászjelentésben adták tudtul:

Özv. *Ponyiczky Jánosné* született *Kollár Etel* úgy a maga, mint alólirott gyermekei és rokonai nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a jó férj, pótolhatatlan apa, jó testvér és rokonnak *Ponyiczky János* nyugalma-zott takarékpénztári pénztárnoknak f. hó 18-án délelőtt 10 és fél órakor hosszú és súlyos betegség után életének 73-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai f. hó 20-án délelőtt 10 órakor fognak a gyásházából az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint az ó-temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

A sokat szenvedőnek kegyelet, áldás és örök béke enyhítse nyugalma-t. Szarvas, 1912. márczius 18.

Gyermekei: *Kálmán, Etel, Margit, Zoltán.* Testvérei: özv. *Szenes Elekné Ponyiczky Anna* és gyermekei. Sógornai és sógornői: *Kollár János*, neje s gyermekei. *Kollár Lajos*, neje s fia özv. *Jancsovics Péterné Kollár Blanka* és gyermekei *Benka Gyula* s gyermekei, *Placskó István*, neje s gyermekei, *A Ponyiczky, Bakay, Benczur* és *Paál* családok.

— **Sándor és József-nap.** Hétfő és kedd kedélyes névnapi összejöve-telek napja volt. Hétfőn a Sándorokat köszöntötték városszerte, amely alkalommal többek között pl. *Udvardy Sándor* főgimn. tanárnál, továbbá *Balla Sándor* tisztartónál jelentek meg nagy számmal a gratulánsok. Kedden a Józsefeket keresték fel, a kik között főleg a főgimn. igazgatóját *Mocs-konyi Józsefet* üdvözltek nagy számmal a gratulálók s erről lapunk más helyén emlékezünk meg.

— **Dr. Zöldy Jánost,** vármegyei főorvosát vidéki orvost csak ritkán és keveseket érő igen szép kitüntetés érte. Az igazságügyminiszter a törvényszéki orvosvizsgáló bizottság tagjává három év tartamára kinevezte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Ugy Szarvas nagyközség érdemes előjáróságának a szinkör helyiségért s a világításért mint az Iparos Ifjak Önképzőköreinek a használatra átengedett szinpadi díszletekért, továbbá *Krebs Zoltán* kertész urnak a szinpad díszítésére használt növényekért a márc. 15-iki lyceumi ünnepélyre vonatkozólag ez uton mond halás köszönetet a vezetőség.

— **Utóállitás.** Április hó 3-án Csabán a városháza nagytermében utóállitás lesz. A pótsorozás polgári elnöki tisztét dr. *Deimel Sándor* vármegyei főjegyző fogja betölteni.

— **Alapító tag.** A szarvasi helyi tanítóegyesület alapító tagjainak sorába Dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. országgyűlési képviselő 30 koronával belépett. Az egyesület alapító tagdíjából óhajtja a Ferencz József Tanítók Házában tett 4000 koronás szobaalapítványból hiányzó 2152 koronát pótolni.

— **Szabadságon.** Dr. Horváth Dezső megyei s. tanfelügyelő, a Nemzeti Kultúra szerkesztője súlyos idegbaja miatt három hónapi pihenésre vonul s délvidékre utazik. A Nemzeti Kulturát eme idő alatt Csura Miklós és Peczeli József fogják összeállítani. A fáradhatatlan buzgalma s nagytehetségű s. tanfelügyelőnek őszinte szívből kívánunk mielőbb sikeres gyógyulást megyénk közmívelődése javára is.

— **Barack mag és mandula.** Vettük a következő levelet: Tekintetes Szerkesztő Ur! A feleségem roppant ambícióval csinálja a mandulás süteményeket. Aminap is egy újabb süteményfélélt tanult s nosza hozatot hozzá mandulát egy helybeli üzletből. Nem használta mindet fel és én lebed után a megmaradt mandulát csupa időtöltésből eszegetni kezdettem. Meglepetve vettem észre, hogy a hámozott mandula egy része tulajdonképpen barackmaggal lett helyettesítve. A magvak keserű íze és szívidomu alakja is azonnal elárulta ezt. Soha se hittem volna, hogy még a mandulát is hamisítják. Drága pénzért mandulát vesz az ember és kap helyette keserű barackmagokat.

Egy becsapott „kuncsalt.”

U. i. Szegény vevő! Hátha még azt is tudná, hogy a barackmag kéksavat (cyanosav) is tartalmaz s ha abból nagyobb mennyiséget eszik, egész kedélyes cyanmérgezésben lehet része. A kémiai uton előállított kéksav oly borzasztó méreg, hogyha abból egykét csepp a vérbe jut, vagy pedig a gőzét leheli be valaki, a halál villámcsapásszerű gyorsasággal következik be. A szerkesztő.

— **Munkásházak.** A vármezei területén a következő helyeken épültek munkásházak: Orosházán 22, Nagyszénáson 28, Békéssámsonban 18, Gádoroson 42, Békéscsabán 24, Endrődön 25, Mezőherényben 12, Dobozon 17, Vésztőn 21, Kondoroson 28, Békésszentandrásán 20. Épülés alatt áll Köröstarcsán 20 és a jövő évben épül Gyulaváriában 16 munkásház.

— **Csizmadia Sándor mint előadó.** Szenzációs előadása lesz a szarvasi Szabad Lyceumnak e hó 31-én a városi színpadon. Csizmadia Sándor az országhírű népvészér és jeles költő szabad előadást fog tartani. Akik ismerik az egyszerű sorból országghírre vergődött nagy tehetségű férfiút, elragadtatással nyilatkoznak nagy műveltségéről s lebilincselően vonzó előadói képességéről. Olyan igazi ideális szocialista ő, ki a legtisztább s legnemesebb szociális elvekért küzd rajongó lelkesedéssel s ki nagyon tudja tisztelni és becsülni mások meggyőződését. Előadása iránt az uri közönség körében is igen meleg érdeklődés nyilvánul. Páholyokra és körszékekre már előre elfogad előjegyzéseket a vezetőség.

— **Szenvedélyes órabarát.** Szlovák Pál napszámos szereti az italt s ha felöntött a garatra, rendszeren összezavarja az „enyém-tied” fogalmakat. Az elmúlt vasárnap Klein Jakab pálinkamérésében idogált egy cseléd emberrel. Ivás közben cimborája az asztalra tette óráját, hogy gyönyörködjen az idő múlásában. Szlovák Pál azonban inkább az órában, mint az idő múlásában szeret gyönyörködni. Fogta az órát és elrohant vele. Társa feljelentette a rendőrségen. Kézre is került az óratolvaj s az eljárást megindították ellene.

Helyreigazítás. Hibás szedés folytán lapunk legutóbbi számában a Kereskedők Egyesületének fehér-kabaréjáról szólva Kremer Jenő neve helyett Dr. Faragó Mórné nevét közöltük, amit ezennel rektifikálunk. Ugyancsak az elmúlt számban Füzy György csendőrőrsvezető eljegyzéséről szólva Turbók Terike neve helyett tévedésből Turbók Ferike lett kisédvé.

— **Hangverseny és táncmulatság.** Az Orsz. Választójogi Liga Szövetségének szarvasi fiókja a pünkösdi ünnepek alatt hangversennyel kapcsolatos táncmulatságot óhajt rendezni. A hangverseny ingyenes lesz s a táncmulatságra is igen csekély díjért jelenhet meg bárki. A hangversenyen szereplő vegyeskar vezetésére Hohoska Jenő tanítót kérték fel, ki a vezetést el is fogadta. De mint utóbb értesültünk róla, tekintettel erősen felhalmozódó munkájára, a kar vezetéséről kénytelen volt lemondani.

— **Ünnepi vacsora.** A VII-ik kertületi „Gazdászok Fogyasztási Szövetkezete” március 15-én este, a nagy nap emlékére, vacsorát rendezett. Beszédet mondott: Lorinczy János és Falusy Pál.

— **Relikviák a ládában.** Egy szarvasi iparos család családi hagyományképen már évtizedek óta rejtgetett otthon egy hatalmas, erősen lepántozott ládát, mely régi emlékeket rejt magában s apáról fiúra öröklődött. A napokban azonban egy lakatosmesterrel felnyitatták a ládát s annyit sikerült megtudnunk, hogy a többi között egy nagy vaskazettában hatalmas bársonykötésű s kézzel írott könyvet találtak, melyben a szarvasi céhre vonatkozó feljegyzések vannak.

— **A cigányasszony halála.** özv. Rác Antalné szarvasi cigányasszony f. hó 14-én délután a Görbe-utcában összeesett. Kórházba szállították azonnal, ahol negyednapra meghalt. Halálának oka szívszélhűdés volt.

A legmagasabb arisztokracia körében az egyetlen akceptált és közbizalomnak örvendő arcszépítő és finomító a FÖLDES-féle MARGIT-CRÉM és MARGIT-SZAPPAN. Számos vizsgálat bizonyítja, hogy sem ólmot, sem higanyt, sem másnemű káros anyagot nem tartalmaz. Kapható az egész világon, kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 kor. Póztán küldi: Gutori Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

— **Kinek jó föld kell.** Benka Gyulának a Macóláposon levő 500 négyszög ölnyi gyümölcsös és lóherés területe, mely szőlő ültetésre alkalmas, eladó. Érdeklődők a fent nevezetthez forduljanak.

— **A „Borászati lapok” Magyarország** ezen ismert szaklapja egy „Oltványtelepek” című cikkben fölülte elismerőleg foglalkozik a Caspari Frigyes tulajdonát képező küküllőmenti első szőlő-oltvány teleppel, Medgyesen (Erdély) és több fényképfelvételt mutat be, mely fényképek ezen telep oltványaának pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek gyönyörű árjegyzéke előttünk fekszik.

Előleges értesítés.

Április 13-án délután fél 3 órakor az „Árpád” helyiségeiben,

szegedi honvéd gyalogezred zenekara hangversenyez.

Tisztelettel: Renglovich.

— **Érdekes történelmi felfedezés.** Dr. Zsilinszky Mihály községünk képviselője történelmi buvárlatai közben reáakadt a Pannonhalmi Szt.-Benedek rend történetében a Benka-névre. Az 1216-ik évről szóló oklevél Gug- nemzetségbeli Benkát említ. Más helyen is előfordul a Benka név, mint „ispán” ami hajdan vármegyei főispánt jelentett. Szóval Benka Gyulának már a XII. században is voltak ősei Magyarországon. Sokat érne, ha a XIII-ik századbeli Benka főispánnak akkori birtokait Békésmegyébe lehetne áttenni, hogy a most élő egyetlen Benka Gyula kaphatná kézbe a hatalmas dominiumot.

— **Adakozás.** A Kőlozsváron létesítendő s az 1848-49-es emlékek megőrzésére szolgáló Pantheon részére a következő nemes adományok érkeztek: Küstössy József igazgató-tanító ur gyűjtése: Dr. Haviár Gyula kir. közjegyző 3 kor., a Szarvasi Járasköri Tanítói Egyesület 2 kor., Küstössy József ig. tanító 2 kor., Konjecsni János tanító 1 kor., összesen nyolc korona. Forster Gusztáv az Iparos Ifjak Önképző Körének elnöke a következő gyűjtést eszközölte: Lamperth Gábor 1 kor., Lustyik János 50 fill., Piacsek Pál, Kelemen Mátyás 40—40 fill., Süveges János 30 fill., ifj. Lendvay József, Kiss N., Földváry Soma, Povázsay György Szohol I., ifj. Kántor Soma, Forster G., Földváry János, Brandt Károly, Matusik Mihály, Csontos Pál, Thury N., Szlávik Ferencz., Fodor N., Jancsó N., Bednár I., Hanó N., Gaál Pál, Unatyinszky N., Zvara I., Borbély N., Kugyela N., Bárány N., Jeszenszky N., Gutyan N., Juhász N., Kelemen F., Varnay János, Darida N., N. N. 20—20 fill., Gróf N., Bagyin A., Demcsák N. 10—10 fill. összesen 8 kor. 90 fillér. A nemes szívű adakozók fogadják ezúton a bizottság hazafias köszönetét.

— **A motor- és lokomobilkérdés.** A körültekintő gazda már most arra törekszik, hogy a szükséges gépeket a tavaszra megrendelje, mert tudja, hogy ezeket máskülönben nem kapná meg kellő időben.

Ez által tehát a gazdánál, a malomtulajdonosnál, a kisiparosnál stb. előtérbe nyomul a kérdés, hogy milyen motort, milyen lokomobil vegyen, mert az olyan üzemerő amely drágább, vagy megbízhatatlanul dolgozik, nagy kellemetlenségeket okoz és egy ily csekélyebb értékű gép vevőjét anyagilag is nagyon érzékenyen érinti.

Igy jutunk oda hogy a Bachrich és Társa budapesti cég kétütemű Climax nyersolajmotorairól és lokomobiljairól beszéljünk, mely cég ebben a szakmában a legnagyobb és legteljesítőképesebb gyár.

A legtöbb földbirtokos és malomtulajdonos előtt ismeretesek már a Climax motorok, mert e gépek Magyarország minden sarkába behatolnak és saját maguknak legjobb reklámjai.

További felvilágosításokat és ajánlatokat költségmentesen és kötelezettség nélkül ad Bachrich és Társa motorgyári fióktelep Budapest, V., Szabadság-tér 170.

Irodalom.

A Nemzeti Kultúra legújabb száma gazdag tartalommal jelent meg melynek bevezető cikke különös figyelmét érdemel megszívlelendő, a mai viszonyokat hűen jellemző sorával. Életrevaló gondolatai s eszméi valóban a legkomolyabb figyelmet érdemlik. A többi cikk szintén sokat érő tartalmas. A füzet tartalma következő: Dr. Horváth Dezső: Márciusi gondolatok. — Pál Ernő: A jövő iskolája. — Csura Miklós: Herbart Iános Frigyes pedagógiai elvei. — Kiss Sándor A szülők felelősek gyermekeik erkölcséért. — A higienikus ismeretek terjesztése. — Péczely József: A francia módszer. — ifj. Krécsmárik Endre: Rétegzavarokat okozó ártézi kutak. — Tanácsadó. — Hírek — Hivatalos rész.

Közmívelődés.

A Szabad Lyceum a sok fáradsággal járó március 15-iki ünnepély után márc. 18-án ismét munkába állott. Valóban pihenést nem ismerő önfeláldozás az, mellyel kultur munkáját végzi községünk eme érdemes kulturintézménye. Az elmúlt hétfőn este „Al-Duna” ismertetése volt soron. Csunya esős idő tartotta vissza a közönség javarészét a megjelenéstől, de akik részt vettek az előadáson, gyönyörködve szemléltek a szép képeket. Felolvasó Benczur Mihály volt. A mellékszámokban a 7-es kar is szerepelt pár szép dallal. Az előadás bevétele 6 kor. 66 fill.

Ma délután ugyancsak az „Al-Duna” Öcsödön kerül bemutatásra s Szarvason ezalatt szünetet tart a Lyceum, hogy annál nagyobb erővel láthasson neki a márc. 31-iki előadás rendezésének, mely a városi szinkörben lesz megtartva.

— **Gaal-délután.** A Szarvasi Leányegyesület f. hó 31-én délután ünnepélyes előadói gyűlést rendez, melyen Gaál Mózes, a népszerű író fog közreműködni élvezetesnek ígérkező előadással. *Meghívó.* A gróf Bolza Pálné védnöksége alatt álló „Szarvasi Leányegyesület” a szegény tanuló leányokat segítő alap javára 1912. évi március hó 31-én, az állami polgári leányiskola tornatermében „Gaal délután”-t rendez, melyre kívül

cimzettet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj 1 korona. Kezdeté d. u. 5 és fél órakor. Az egyes számok alatt az ajtók zárva lesznek. Kérjük a t. hölgyeket kalapjaikat tegyék le a ruhatárban. Felülfizetéseket szívesen fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Műsor:

1. Liszt Ferencz: „**Rhapsodia**” Zongorán előadja: **özv. Gaál Istvánné.**
2. Jelenfi Jenő: „**Az ifjú orvos**” Szavalja **Mocskonyi Gizella.**
3. „**A művelt nő — a tanult nő**” Szabad előadás. Tartja **Gaal Mózes** főgimn. igazgató.
4. Magyar népdalokat énekel zenekísérettel: **Krémer György.**

6000 ajándék óra

Reklám-céljából fentjelzett mennyiségű órát ajándékozunk a lap olvasóinak. Csakis a legelegánsabb — kívánság szerint — úri- vagy női alakú „Noblesse” precíziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon **azonnal**, amíg a készlet tart: **Hans Schmitz arany és ékszeráruházának, Wien, VI., Liniengasse 60** 1—5

Főrangú hölgyek legkedvence szőpítőszere

a FÖLDES-féle

MARGIT-GRÉME.

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió urhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító**

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban **meglepő gyors és biztos**. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársónysima s rozsfahér lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szeplők, májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle **Margit-crème** nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvjá az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!

Kapható az egész világon. Tégely 1 K és 2 K Margit-szappan 70 f. Margit-puder 1 K 20 f.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész,

1—7

ARAD.

Méhészeknek fontos!

Méhkaptárakat, mézpergetőket, viaszolvasztó üstöket, keretleceket, műleceket és a méhészetben szükséges összes eszközöket

KÜHNE FERENCZ UTÓDA CÉG,

Budapest, I. Attila-u. 99. sz.

szállít legjobban.

Kérje az 1912. évi „Méhészeti útmutató” és nagy árjegyzék ingyen való megküldését.

2—3

Szarvas nagyközség előljáróságától.

3172—1912. ikt. sz.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alulírott előljárósága a járási főszolgabíró ur 1636—1912. számú rendelete értelmében ez uton is közhírré teszi, hogy a szarvasi IV-ik kerületben a törvényhatósági bizottsági tagválasztás folyó évi április hó 1-én fog meg ejtetni.

Szarvason, 1912. évi márc. hó 6.

Az előljáróság nevében:

Kollár Lajos, sk. főjegyző.

Roszik Mihály, sk. bíró.

Eladó ház.

Körösparton III. ker. Petőfi utca 13 szám alatti ház, mely áll 5 szoba, 2 konyha, speiz, kamara és pincéből, örök áron eladó, vagy esetleg bérbe kiadó. 2—3

Itt a húsvét!

Mielőtt húsvéti illatszer szükségletét beszerezne nemulassza el megtekinteni **Litauszky Pál fodrász (Árpád-szálloda épület)** francia és angol illatszerek pipere és toaletté cikkek raktárát, ahol azt a legutányosabb árban beszerezheti.

Értesítés.

Szíves tudomására hozom a t. hölgyközönségnek, hogy a kosztümök készítéséhez angol női szabóm van s így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. hölgyeknek igényeit mindenféle tekintetben kielégíthetem.

Kiváló tisztelettel

Morvainé Weinberger Ilona

női divatterme.

(Liska Soma úr házában).

Ugyanott ügyes tanuló leányok azonnal felvétetnek. 3—3

Alkalmi BOR-eladás.

Cseuz Kálmán Ksztmártoni szőlőbirtokos Kisasszonyhegyi szőlőtelepén igen jó minőségű rizling, kövidinka, kadarka és vegyes szőlőből való bor napiár mellett hordóval kisebb-nagyobb mennyiségben mindenkor **KAPHATÓ.**

3—10.

Értekezni lehet a tulajdonos Kunszentmártoni lakásán.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők el-
űzésére, valamint finom, puha bőr és
fehér teint elérésére és megővására nincs
jobb szappan, mint a világhírű „Steck-
en pferd“ liliom tejszappan.
Védjegye „Steckenpferd“, készíti Berg-
mann et Co. cég Tetschen a/E. —
Kapható minden gyógyszerár-, droge-
ria-, illatszertár s minden e szakmába
vágó üzletben. Darabja 80 fillér. —
Hasonlóképpen csodálatosan beválik a
Bergmann-féle „Manera“ liliom-
tejkrém fehér és finom női kezek
megővására, ennek tubusa 70 f-ért
mindenütt kapható. 5—40

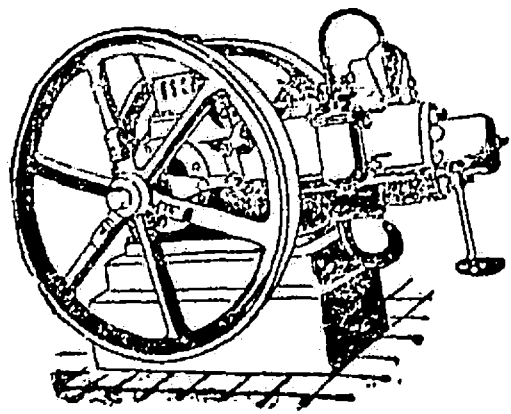
Eladó ház.

1. ker. Kényes-utca 113 számú
ház szabad kézből örökáron eladó. A
feltételek megtudhatók a tulajdonosnál.
özv. Czinkotszky Mártonnénál. 2—3

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 H.P.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15—150 ló-
erőig ::

legolcsóbb és
legmegbízhatóbb
üzemeltetési
biztosít-
ják. Üzemköl-
ség lőerőnként
1—2 fill. Állan-
dóan zavartalan
üzem! — Pénz-
ügyi felügye-
let nélküli Egy-
szerű kezelés! Sok
száz gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

BACHRICH ÉS TÁRSAI

motorgyári fióktelepe

BUDAPEST, V., Szabadságter 7/p.

Tőzsdepalota.

Kaiser-féle Mell-Karamellák

MILLIOK használják

KÖHÖGÉS, HURUT,
rekedtség, elnyálkásodás és számarköhögés
ellen a

Kaiser-féle
mellkaramellákat
a „3 lenyövel“.

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyít-
vány orvosoktól és magánosoktól.

Csomagja 30 fill. Doboza 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és minden
drogeriában.

12

Ruhafestő- és vegytisztító intézet.

Női-, férfi és gyermek ruhaneműket
legszebben fest és vegyileg tisztít

Moldvay István

első orosházi gőz- és villanyerőre berendezett mű-
és selyemfestő, vegyészeti ruhatisztító intézete,
kartonnyomó kékfestő gyára

SZARVASON, a Bazár-épület 1. számú
bolthelyiségében levő fióküzletében, **a festeni**
és tisztítani való ruhaneműk elvállalásánál,
néhai Komár Márton helyett

Bakos Jánosné biztam meg,

aki a festeni és tisztítani való ruhaneműket az általam
előírt jutányos árak mellett vállalja el.

Kérem a nagyérdemű közönségnek továbbra is
b. pártfogását.

Kiváló tisztelettel:
Moldvay István.

6—15

Ruhafestő- és vegytisztító intézet.

A THE FOX VISIBLE

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

Benedek Ernő

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-UTCA 3. SZÁM.

A legkedvezőbb feltételek mellett, kényelmes havi részletfizetésre szállít:

1. The Fox Visible amerikai írógépet és írógépkellékeket.
2. Amerikai redőnyös íróasztalokat.
3. Amerikai könyvtár, irat- és okmánytár berendezéseket.
4. Kisebb nagyobb pénzszekrényeket.
5. Angol bőrgarnitúrákat.

Ügyebár csodálkozik

azon, hogy a THE FOX írógép hirdetéseit sehol sem látta meg. Pedig tapasztalta, hogy száz és száz írógép csinál reklámot magának a legkülönfélébb módokon.

Nos hát

eláruljuk miért terjedt el sok száz THE FOX VISIBLE írógép minden költséges reklámhársónázás nélkül. Mert aki egy THE FOX írógépet megvásárolt és meggyőződött róla, hogy szebb, tartósabb, gyorsabb írógépet keresve sem lehet találni, megmondta mindenkinek, hogy

Egyedül THE FOX

írógépet érdemes beszerezni, mert ez a legtökéletesebb látható írásu új amerikai írógép. A modern írógéptechnika nem produkált még egy a THE FOX-hoz hasonló mesterművet. Amellett, hogy ára sem magas, kedvező feltételek mellett kapható meg

Részletfizetésre is.

A „Szarvasi Gazdak Első Gőzmalma mint Szövetkezet“ törvénytörvényesen bejegyzett cég köz-
hírré teszi, hogy a **részjegyekre a be-
fizetéseket a következőképen kell
teljesíteni** a Szarvasi Takarékpénztár
nagytermében Medveggy György pénz-
tárosnál **minden hétköznap d. e.
8—11 óráig.**

márc. 1-től—15-ig **10** koronát.

ápril. 1-től—10-ig **10** koronát.

május 1-től—5-ig **5** koronát.

Szarvas, 1912. február 24.

Az igazgatóság.

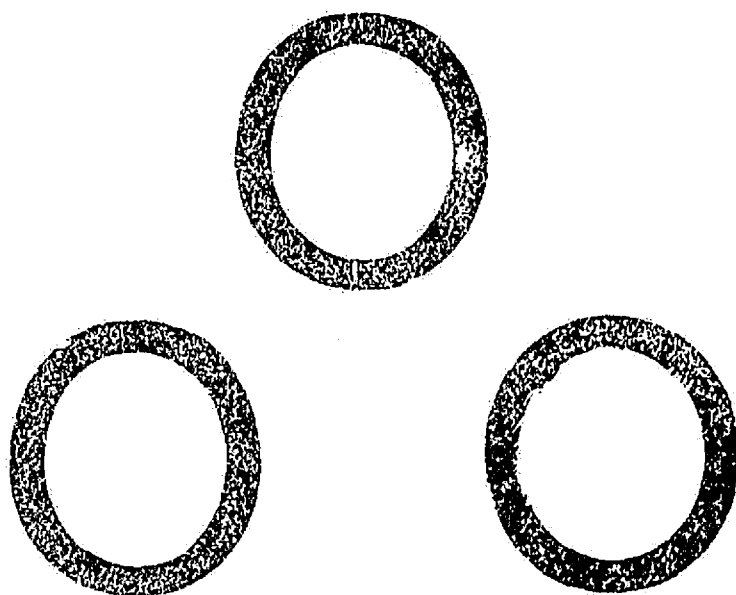
Kiadó lakás.

Az I-ső kerület Kossuth-utca 44.
szám alatt két szobás kerti lakás
megfelelő mellékhelyiséggel kiadó.

4 - 6

Ruhát, Kelmét, Csipkét fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

Süveges János kelmefestő és vegy-
tisztító intézete **Szarvas.**

Gyász eseteknél a ruhák 24 órán belül festetnek.

41

Divatos ruha, blouses, pongyola kelmék állandóan nagy választékban vannak.

Újítás a vászongyártásban.

A vászongyártás terén nagy jelentőségű újítás a vászonnak hevítés és keményítés nélkül való előállítás. Ennek az újonnan felfedezett gyártási módnak terméke a „Luther vászon“. Ezen vászon szálai az eddig előállított vásznaknál szokásos hevítés és keményítés mellőzése folytán — a külsőleg észre sem vehető ugyanevezett kiégés veszélyének nincsenek kitéve.

A korábbi gyártási mód a vásznat, hogy mutatós és fényes legyen, hevített üveglapon csuszattatta át s ezzel mintegy kivasalta az anyagot. A vászon mutatósan fényes lett, de a forró üveglap sok helyen úgy megégette a vásznat, hogy ha a kiégés szabad szemmel észrevehető nem is volt, de a használatban a vászon mihamarább elrongyolódott.

Az új gyártási mód a hevített üveglapot s a keményítést kiküszöbölte s az így szabadalmazottan előállított „Luther vászon“ ha nélkülözi is a vászon mesterséges fényezését — biztosítja annak természetes erősségét és hibátlan voltát.

Az új előállítási mód fölébe emeli a „Luther vásznat“ a kereskedelem által eddig a legkülönbözőbb virágnevek alatt („Liliom“, „Pipacs“, „Gyöngyvirág“ stb.) forgalomba hozott vásznaknak, mert ez utóbbiaknál semmi sem garantálhatta a kiégés kizárását, mely észrevétlenül ugyanazon vég vászon legkülönbözőbb helyein eshetett meg, úgy hogy csupán a szerencse dolga volt, hogy a vevő hibátlan, vagy részben hibás vászonhoz jutott-e.

A „Luther vászon“-nál amint erről az új gyártási módnak személyes megtekintése által meggyőződünk, ez a hiba ki van zárva, miért is azon kellemes helyzetbe jutotunk, hogy az egyedül általunk forgalomba hozott „Luther vászon“-ért **a teljes felelősséget** vállalhatjuk és vállaljuk, úgy, hogy ha e vászon mosás után bárki által hibásnak, vagy meg nem felelőnek találtnék, készek vagyunk a vételárat visszafizetni.

A „Luther vászon“ női és férfi fehérnemű, valamint ágyneműekre alkalmas: 84 cm. széles vékony, vagy vastagszálu:

23 méteres (30 rőfös) végben 16 korona.

Próbavég

3 K 50 f.

100 c/m. széles 23 méteres

(30 rőfös) végben

19 korona.

135 c/m. széles 14 méteres

(7 ágylepedőre) végben 21 Korona.

180 c/m. széles 15 méteres

(6 paplanlepedőre) végben 30 Korona.

A „Luther vászon“ a FISBEIN ÉS KRAUSZ szarvasi kereskedő cég törvényileg védett vászna, melynek kizárólagos eladási joga e céget illeti.

2—12

Szőnyegek, függönyök, agyterítők, stórok, félstórok, kloth, kasmir és selyem paplanok izléses kivitelben.

Francia és angol divat különlegességek folyton változnak.

Elsőrendű bevásárlási forrás vásznak és damaszt árúiban.

Kolozsvári jogi vizsgákra és ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető
módon előkészít **Dr. POLCZ REZSŐ**
ügyvéd, jogi szeminaryuma.

Kolozsvár.

Egyetem u. 7. sz.

Telefon szám 882.

Jegyzetek kikölcsönöztetnek.

17—52

DEMETROVICS JÓZSEF
URI- ÉS NŐI CIPÉSZ ÜZLETE
SZARVASON.

Üzlet megnyitás!!

Van szerencsém a tisztelt közön-
ség tudomására hozni, hogy Kölb
József kitűnő hírnévnek örvendő
cipész műhelyét átvettem és azt
ugyanaz alapon tartatom. A leg-
finomabb kivitelű férfi-, női- és
gyermek cipőket készítek a leg-
szolidabb árak mellett.

Különös súlyt fektetek arra, hogy
minden egyes vevőm teljes meg-
elégedését kiérdemeljem, miért is
műhelyemben csakis a legfino-
mabb bőrneműeket és elsőrendű
munkásokat tartok.

Készítek minden szakmámba
vágó munkát a legszebb kivitel-
ben, szolid ár mellett Orthopäd-
cipők 24 óra alatt készíttetnek.

Vidéki megrendeléseknél ele-
gendő a lábnyomatot papirosra
íróval megrajzolni és egy viselt
cipőt beküldeni, mely után teljesen
megfelelő cipőt készítek.

Kitűnő tisztelettel:

Demetrovics József

czipész mester.

6—52

(Kölb J. utóda.)

 Mértékvetel végett úgy
helyben mint vidékre kimegyek!

Tanuló felvétetik!

„Szarvas és Vidéke“

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — 8 korona.

Félévre — 4 korona.

Negyedévre — 2 korona.

Ha elegánsan és mindig divat szerint
akar öltözködni, úgy forduljon bizalommal
az alanti céghez, hol mindenkor a legdivato-
sabb ruhák készülnek **előnyös fizetési felté-
telek mellett.**

Állandó raktár hazai
és angol szövetekből!

Tavaszi és nyári uj-
donságok már raktá-
ron vannak!

8—52

Lukács B. uri-szabó Szarvason (Piac tér.)
Kitűnő szabás! Elsőrendű munka!
 Ugyanitt egy tanuló felvétetik!

Cséplőkészletek.

A legújabb rendszerű benzin-,
nyersolaj- és gőzüzemű cséplő-
készletek, malomberendezések és
alkatrészek, mindennemű mező-
gazdasági gépeket szállítunk,
azoknak kifogástalan üzeméért a
legmesszebbmenő felelősséget elváll-
aljuk. Malmok átalakítását, szak-
szerű berendező-él, ugyancsak
mindennemű gazdasági gépek

gyors és megbízható javítását

gőzkazán falrepedés és egyéb
mármily öntött és kovácsolt tár-
gyak autogén forrasztását jótél-
lős, olcsó árak és kedvező fize-
tési feltételek mellett elvállaljuk:

cserélizleteket előnyös feltételek mellett kötünk.

Egyben felhívjuk a földbirtokos
urak szíves figyelmét az általunk
készített tízedes és százados mér-
legekre, ugyancsak elvállaljuk
bármilyen mérlegek javítását és
újra hitelesítését. — Árjegyzőket
ingyen és bérmentve küldünk.

Trencsényi és Heller Szolnok

44—52 malomépítész és gépgyár.

A K A R J A,

hogy szépségeért az
egész világ csodálja?
Akkor vásároljon szépítő-szereket és külön-
leges francia illatszereket **Litauzky Pál**
fodrász üzletében, amelyek nemcsak első
rangúak, hanem páratlanul olcsók is

Pénz Pénz Pénz
PÉNZ Pénz Pénz

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét

4. és 4¹/₂ százalékos

alapkamatu törlesztés
kölsönre, mi földbirtokra
igen kedvező feltételekkel
és fizetési módzatokkal
lesz engedélyezve,

régebbi drágább kamatu

kölcsönöket átcsereélünk,
convertálunk belyegmente-
sen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

TRENCSENYI ÉS HELLER

központi jelzálogbank és váltóüzlet

47—52

SZOLNOK,

közvetlen a személypályaudvar közelében

MAZURA VILMOS

cserépkályhái

a legjobbak

Kapható:

SZARVASON,

a Silberstein-féle udvarban, a plébánia mellett

Javításokat

jutányosan

elvállalok.

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabású czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (új eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfűzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

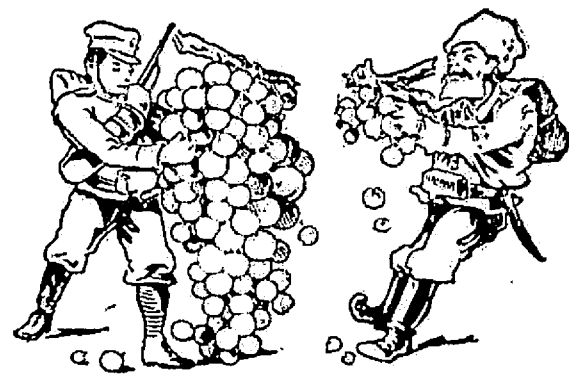
Ludtalpbetét faragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbetétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

avilág legjobb felmosószerre

Szőlő-oltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, **fajtisztaságáért** jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES.**

MEDGYES 88. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **ELISMERŐ LEVELEK**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 15

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK

Szarvasi Takarékpénztár Részvénytársaság.

A Szarvasi Takarékpénztár az üzleti év kezdetén köz-
hirre teszi, hogy a **legelőnyösebb feltételek** és a **le-
g-
olcsóbb kamattételek** mellett folyósít

váltó-, folyószámla-, jelzálog és év- járadékos jelzálog kölcsönöket

elvállal minden a banküzlet körébe tartozó megbízásokat.

AZ IGAZGATÓSÁG.